

Savonia-ammattikorkeakoulun esteettömyyskuvaus

KÄSITELTY: Esok-hanke 1.3.2011, Ohjauksen ryhmä 7.12.2016, Ohjauksen ryhmä 11.1.2017

HYVÄKSYTTY: 11.1.2017 Ohjauksen ryhmä

TEKIJÄ: **Anne Koskela**

SISÄLLYS

1	MITÄ ESTEETTÖMYYDELLÄ TARKOITETAAN?.....	3
1.1	Esteettömyysajattelu korkeakoulussa	4
2	SAVONIAN ESTEETTÖMYYSLINJAUS	5
2.1	Esteettömyyden kehittämiskohteet Savoniassa	7
2.2	Vastuuhenkilöiden yhteystiedot.....	8
3	OPISKELIJAVALINTA JA ESTETTÖMYYS VALINTAKOKEISSA	8
4	ESTEETTÖMYYS OPINTOJEN AIKANA	8
4.1	Savonian verkkosivujen ja opiskelijaintran esteettömyys ja käytettävyys.....	9
4.2	Keskeisimmät sähköiset oppimisympäristöt ja vaihtoehtoiset oppimateriaalit.....	9
4.3	Tukiseteli – avain yksilölliseen lisäopetukseen ja/tai ohjaukseen.....	10
4.4	Opiskelijakunnan tuki	10
5	ESTEETTÖMYYSSELVITYKSET	10
6	LÄHTEET	11

(12)

1 MITÄ ESTEETTÖMYYDELLÄ TARKOITETAAN?

Suomen kielessä esteettömyys, saavutettavuus ja käytettävyys -käsitteitä käytetään puhuttaessa sekä palveluista että rakennuksista. (Esok-hanke, 2011). Anu Autio (2015) toteaa terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen julkaisussa Terveellinen, turvallinen ja hyvinvoiva oppilaitos, että yksilön mahdollisuus käyttää ympäristöä ja palveluita omasta terveydentilasta ja sosiaalisesta, psyykkisestä tai fyysisestä toimintakyvystä riippumatta, tarkoittaa esteettömyyttä. Tilojen lisäksi toiminnan tulee olla esteetöntä eli syrjinnänvastaista ja avointa kaikkien osallistumiselle ja huomioimiselle.

Invalidiliitto nettisivuillaan toteaa esteettömyyden tarkoittavan:

- palvelujen saatavuutta
- välineiden käytettävyyttä
- tiedon ymmärrettävyyttä
- mahdollisuutta osallistua itseään koskevaan päätöksentekoon.

Vuosina 2007–2010 toteutettu Esteetön opiskelu korkea-asteen oppilaitoksissa -hanke (ESOK) määrittelee käsitteitä seuraavalla tavalla.

Esteettömyys (englanniksi barrier-free) tarkoitti alun perin sen varmistamista, että julkisiin tiloihin ja rakennuksiin on helppo päästä pyörätuolilla. Fyysisen ympäristön esteettömyys on määritelty Suomen rakentamismääräyksissä (Ympäristöministeriö). Esteettömyys tarkoittaa ympäristön, palvelun ja tarjonnan toimivuutta etenkin toimintarajoitteisten ihmisten kannalta. Esteettömyys voidaan kuitenkin nähdä myös laajempänä kokonaisuutena, joka tarkoittaa sujuvaa osallistumista työntekoon, harrastuksiin, kulttuuriin ja opiskeluun. (Esok-hanke, 2011.)

Saavutettavuus (englanniksi accessibility) on käsitteenä laajempi kuin esteettömyys. Saavutettavuus kuvaa sitä, kuinka helposti informaation, järjestelmän, laitteen, ohjelman tai palvelun voi saada käyttöönsä.

Käytettävyys (englanniksi usability) tarkoittaa sitä, että tiedot, järjestelmät ja palvelut ovat tarvittaessa niihin oikeutettujen henkilöiden hyödynnettävissä esteittä. Käytettävyys korostaa hyvää toimivuutta tyypillisissä käyttötilanteissa. Saavutettavuus ja esteettömyys taas puolestaan tähtää toimivuuden varmistamiseen myös epätyypillisissä käyttötilanteissa.

Käytettävä esteettömyys (englanniksi universal usability) tarkoittaa käytettävää ja optimaalista käyttökokemusta vammaisille henkilöille.

Esteettömyydellä ja saavutettavuudella tarkoitetaan usein sitä, että vammaisella henkilöllä on mahdollista käyttää ja hyödyntää palvelua eli poistetaan esteet. Esteettömyys ja saavutettavuus eivät kuitenkaan takaa

(12)

sitä, että vammainen henkilö voisi toimia tehokkaasti. Esimerkiksi pyörätuolissa olevalle henkilölle jokin rakennus saattaa olla saavutettava. Voi kuitenkin olla niin, että kyseisen henkilön on kierrettävä monien kymmenien metrien matka pääovelta sivuovelle ja sieltä löydettävä oikeaan paikkaan. Sokeilla ja näkövammaisilla henkilöillä kuluu usein moninkertainen aika normaalisti näkeviin verrattuna) yksinkertaisten asioiden tekemiseen verkossa, jos verkkopalvelun käytettävyyttä ei ole otettu huomioon myös sokeiden näkökulmasta.

1.1 Esteettömyysajattelu korkeakoulussa

Esteettömyysajattelu on korkeakouluissa kehittynyt 2000-luvulla. Kehitystä vei eteenpäin vuosina 2007–2010 toteutettu Esteetön opiskelu korkea-asteen oppilaitoksissa -hanke (ESOK). Johanna Penttilä (2012) selvitti saavutettavuuden nykytilaa yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa sekä siinä tapahtunutta kehitystä. Hänellä oli yhtenä vertailukohtana vuonna 2005 julkaistu Esteetön opiskelu yliopistoissa -selvitys. Penttilän aineistona oli kaksi vuonna 2011 kerättyä kyselyä, joista toinen suunnattiin yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen henkilöstölle ja toinen opiskelijoille.

Penttilä toteaa selvityksessään, että korkeakoulut ovat tehneet töitä saavutettavuutensa edistämiseksi, mutta kuitenkin esteettömyyteen ja saavutettavuuteen liittyvät toimet nähdään marginaalisena ilmiönä. Valintakokeiden ja tenttien erityisjärjestelyt ovat kunnossa korkeakouluissa Penttilän (2012) mukaan. Näiden asioiden eteen on tehty valtakunnallisesti töitä. Esimerkiksi ammattikorkeakouluilla on yhdenmukainen prosessi, kuinka yhteishaun valintakokeissa erityisjärjestelyjä haetaan ja myönnetään. Lähes kaikki korkeakoulut ovatkin ottaneet Exam-järjestelmän käyttöön, myös Savonia-ammattikorkeakoulu. Exam on sähköinen tenttijärjestelmä puolestaan auttaa joustavoittamaan opiskelua. Sähköisessä tentissä opiskelija varaa itselleen sopivan tenttiajan. Automatisoidusti tarkistettavat tenttitulokset valmistuvat nopeasti ja tentin voi uusia ilman pitkää tulosten odottelua. Lisäksi Exam-tenttijärjestelmien käyttäjille on tehty ohjeita esteettömän ja saavutettavan tenttitilan suunnitteluun ja suosituksia tenttiaikojen mitoittamiseen. Näin huomioidaan mm. liikunta- ja aistirajoitteiset. (Exam- tenttijärjestelmän nettisivut.)

Fyysinen ympäristö on eniten esteettömyydeltään kehitetty asia, mutta Penttilän (2012) mukaan kehitys on osittain pysähtynyt vanhojen ja/tai suojeltujen rakennusten aiheuttamiin haasteisiin. Savoniassa on myös kehitetty fyysistä ympäristöä esteettömämpään suuntaan mm. lisäämällä automaattiovia ja parantamalla luiskia. Rakennusten esteettömyys selvitykset kuitenkin valmistuivat vasta nyt tämän kuvauksen myötä eli mm. asioiden dokumentoinnissa, näkyväksi tekemisessä ja systemaattisuudessa, on vielä työtä Savoniassa.

Penttilä (2012) toteaa selvityksessään, että lukihäiriöisten sekä mielenterveyden ja jaksamisen kanssa kamppailevien opiskelijoiden huomioimisessa olevan puutteita. Savoniassa on käytössä tukiseteli. Tukiseteli on täsmennetty tuki opiskelijoille, joilla on todennettuja oppimisen erityisvaikeuksia, vammoja, sairauksia tai

(12)

mielenterveydenongelmia, jotka vaikuttavat opintojen etenemiseen ja oppimiseen. Opiskelijalla, jolle tukiselä on myönnetty, on mahdollisuus saada yksilöllistä lisäopetusta ja/tai -ohjausta maksimissaan 20 tuntia/lukuvuosi. Lukitodistuksen omaaville tehdään erityisjärjestelyjä. Jos lukivaikeutta vasta epäillään, voidaan Savoniassa tehdä lukitestausta ja sen jälkeen mahdolliset erityisjärjestelyt.

Lainsäädäntö ohjaa esteettömyysajattelua korkeakouluissa. Oppilaitoksella on oltava suunnitelma yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Lisäksi tasa-arvolain (609/1986, 5-6§) mukaan koulutuksen järjestäjien on huolehdittava siitä, että naisilla ja miehillä on samat mahdollisuudet koulutukseen ja ammatilliseen kehitykseen ja että opetus, tutkimus ja oppiaineisto tukevat tämän toteutumista. Yhdenvertaisuuslain (1325/2014, 5 §) mukaan oppilaitoksen on arvioitava yhdenvertaisuuden toteutumista toiminnassaan ja ryhdyttävä tarvittaessa toimenpiteisiin yhdenvertaisuuden toteutumisen edistämiseksi. Savonia-ammattikorkeakoulussa valmistuu yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma v. 2017 alussa, jota on valmisteltu moniammatillisessa yhteistyössä sekä henkilökunnan että opiskelijoiden kanssa.

ESOK-verkosto (www.esok.fi) edistää opiskelun esteettömyyttä korkeakoulujen, järjestöjen ja muiden organisaatioiden yhteistyönä. Verkoston tehtäviä ovat

- Korkeakoulujen saavutettavuutta koskevan tiedon levittäminen
- Korkeakoulujen saavutettavuustyön edistäminen
- Valtakunnallisen ESOK-seminaarin ja muiden yhteistyötapaamisten järjestäminen
- Yhteistyön edistäminen kansallisesti ja kansainvälisesti

Stivi – saavutettava tieto- ja viestintäympäristö on yksi Esok-verkoston tekemistä suosituksista, joka auttaa korkeakouluja miettimään teknologioiden käyttöä, arvioimaan omaa toimintaansa ja laatimaan ohjeita. Stivin lisäksi Esok-verkoston sivuilta löytyy kattavasti tietoa meneillään olevista hankkeista, tulevista koulutuksista ja uusista ohjeista, joilla esteetöntä opiskelua voidaan edistää.

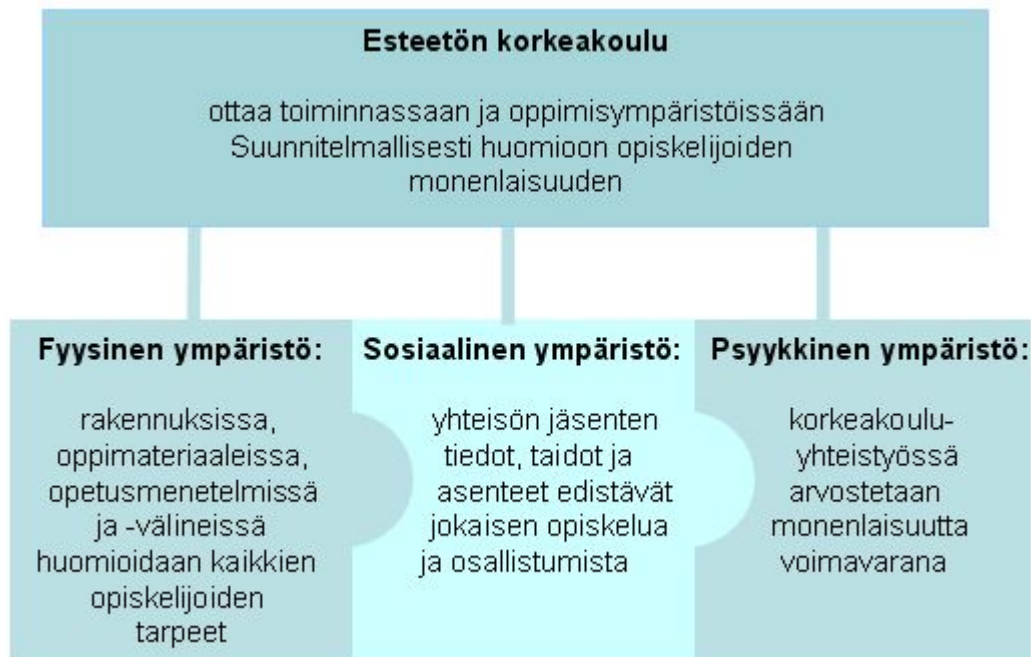
2 SAVONIAN ESTEETTÖMYYSLINJAUS

Savonia-ammattikorkeakoulu on yksi Suomen suurimmista ja monipuolisimmista ammattikorkeakouluista. Koulutusyksiköt sijaitsevat Kuopiossa, Iisalmessa ja Varkaudessa. Yhteensä Savoniassa työskentelee n. 500 työntekijää, opiskelijoita on lähes 6000. Tämä esteettömyyskuvaus on osa Savonia-ammattikorkeakoulun yhdenvertaisuussuunnitelmaa. Kuvaus sisältää kootusti tietoa opiskeluympäristöjen ja opetuskäytänteiden esteettömyydestä Savoniassa.

Saavutettavuus on käsitteenä laajempi kuin esteettömyys. Esteettömyys –käsitettä käytetään varsinkin rakennetuista ympäristöistä puhuttaessa, mutta esimerkiksi tietojärjestelmistä puhuttaessa käytetään usein saavutettavuus -käsitettä. Kuten aiemmin todetaan, on esteettömyydellä perinteisesti ymmärretty fyysisen

ympäristön esteettömyyttä. Opetuksen ja palvelujen digitalisaation myötä fyysisen ympäristön merkitys vähenee ja tietojärjestelmien kasvaa. Siitä näkökulmasta katsottuna voisi olla aiheellista miettiä, että puhumeko esteettömyydestä vai saavuttavuudesta. Käsitteet on määritelty kappaleessa 1. Koska Savonia-ammattikorkeakoulussa esteettömyys –käsite on vakiintunut kuvaamaan sekä rakennetun ympäristön että palvelujen toimivuutta, käsitettä ei ole syytä nyt muuttaa saavutettavuudeksi. Sen vuoksi tämän kuvauksen nimi on Savonia-ammattikorkeakoulun esteettömyyskuvaus, eikä saavutettavuuskuvauksena.

Esok-hankkeessa esteetön korkeakoulu on jaoteltu koostuvaksi fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta ympäristöstä, jotka on toteutettu sellaiseksi, jossa jokainen ominaisuuksistaan riippumatta voi toimia yhdenvertaisesti muiden kanssa. Opetuksen erityisjärjestelyt kuuluvat osaksi esteettömän ja yhdenvertaisen korkeakouluopiskelun edistämistä, mikä pohjautuu yhdenvertaisuuslakiin (1325/2014 5 §). Savonian esteettömyyslinjaus pohjautuu tähän hankkeen jaotteluun ja lisäksi linjausta ohjaa lainsäädäntö. Perustuslaissa sanotaan: ”Ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. Ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.”. Lisäksi ammattikorkeakoululaki, tasa-arvolaki ja yhdenvertaisuuslaki ohjaavat Savonian esteettömyyden edistämistä ja toteuttamista.

Kuvio 1. Kuvaus esteettömästä korkeakoulusta. (Esok-hanke, 2011.)

(12)

Anu Autio (2015, 50) esittää, että esteettömyyttä oppilaitoksessa voidaan tarkastella kolmen osa-alueen kautta:

- fyysisen ympäristön esteettömyys
- tiedonsaannin ja kommunikoinnin esteettömyys
- opetuksen ja muun toiminnan esteettömyys.

Aution luokittelu on tehty Esok-hanketta myöhemmin ja ehkä sen vuoksi siinä painottuu tiedonsaanti ja kommunikointi. Sillä viidessä vuodessa on tapahtunut paljon digitalisaation saralla ja se vaikuttaa heti tiedonsaannin ja kommunikoinnin tapoihin.

2.1 Esteettömyyden kehittämiskohteet Savoniassa

Penttilän (2012) tulosten mukaan korkeakoulujen kehittämiskohteita esteettömyydessä ja saavutettavuudessa osalta ovat mm. opettajien pedagogiset taidot, jotta monenlaisilla oppijoilla olisi mahdollisuus opiskella (sosiaalinen ympäristö). Kehittämistä Penttilä näkee myös sähköisessä viestinnässä. Psykkisen ympäristön osalta Penttilä (2012) toteaa, että korkeakouluissa on tarpeen kiinnittää huomiota kaikkien yhteisön jäsenten yhdenvertaisuuden ja osallisuuden edistämiseen. Lisäksi Penttilä huomauttaa, että monesti kekseliäisyydellä voidaan hoitaa vanhojen ja suojeltujen rakennusten esteettömyyttä paremmaksi.

Savonia-ammattikorkeakoulun strateginen linjaus on, että erityisjärjestelyillä ei muuteta tutkinnontavoitteita, opintojen vaatimustasoa eikä osaamistavoitteita, vaan mahdollistetaan opintojen sujuva eteneminen ja osamisen näyttäminen tasavertaisesti. Esteettömyysjärjestelyillä pyritään huomioimaan opiskelijan yksilölliset oppimisen valmiudet ja tuetaan opiskelun ja oppimisen haasteissa. Nämä ovat osa opetussuunnitelmatyötä, jossa esimerkiksi opintojaksojen suunnittelussa huomioidaan vaihtoehtoiset suoritustavat. Näitä kehitetään jatkuvasti. V. 2017 alussa alkaa Savoniassa mm. DigiSavonia-projekti, jonka tavoitteena on kehittää sähköisten viestintävälineiden käyttöä ensisijaisesti opetuksessa, ohjauksessa ja tiedottamisessa. Tämän lisäksi projekti tukee myös TKI-toiminnan, liiketoiminnan sekä hallinto- ja korkeakoulupalveluidenkin henkilöstön osamista digitaalisten palveluiden osalta.

Vuoden 2017 alussa valmistuvan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman tekemisen myötä psyykkistä ympäristöä ja siihen liittyvää toimintaa on tarkasteltu. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön seuranta ja arviointi on osa ammattikorkeakoulun toiminnanohjausta, suunnittelua ja toiminnan arviointia. Suunnitelman toteutumista seurataan vuosittain toimivuuskyselyn mittareilla, rekrytointi- ja hakijatilastoilla, opiskelijapalautteella, varhaisen tuen toimintaohjeiden perusteella ja yhteistyömenettelyissä tehdyillä ilmoituksilla ja puheeksiottamisen kirjaamislomakkeilla.

Fyysisessä ympäristössä tulee tapahtumaan lähivuosina isoja muutoksia, kun Savonia keskittää pääosan Kuopion toimintoistaan Savilahden alueelle vuoden 2020 aikana. Tilojen suunnittelussa esteettömyys tulee

(12)

huomioida. Kampuksesta tulee suuri, sillä Savonian lisäksi Itä-Suomen yliopisto ja Savon koulutuskuntayhtymä tulevat toimimaan samalla kampuksella sekä iso määrä yrityksiä ja muita toimijoita.

2.2. Vastuuhenkilöiden yhteystiedot

Koordinoiva opinto-ohjaaja on henkilö, joka koordinoi vammaisten henkilöiden osallistumiseen liittyvää suunnittelua, kehittämistä ja tiedotusta sekä yksilöllisten palvelujen toteuttamista. Hakijapalvelut puolestaan ottavat vastaan erityisjärjestelypyynnöt koskien valintakokeita.

Koordinoiva opinto-ohjaaja Pirjo Venhovaara

Puh. 044 785 5009

pirjo.venhovaara@savonia.fi

Hakijapalvelut

Puh. 044 785 5057, 044 785 5044

hakijapalvelut@savonia.fi

3 OPISKELIJAVALINTA JA ESTETTÖMYYS VALINTAKOKEISSA

Ammattikorkeakoululaissa (932/2014 26 §) todetaan, että hakijan terveydentilaan tai toimintakykyyn liittyvä seikka ei saa olla esteenä opiskelijaksi ottamiselle. Opiskelijaksi ei kuitenkaan voida ottaa sitä, joka ei ole terveydentilaltaan tai toimintakyvyltään kykenevä opintoihin liittyviin käytännön tehtäviin tai harjoitteluun, jos 33 §:ssä tarkoitettuihin opintoihin liittyvät turvallisuusvaatimukset sitä edellyttävät ja jos estettä ei voida kohtuullisin toimin poistaa. Ammattikorkeakoulun tulee antaa opiskelijaksi pyrkiville tieto siitä, minkälaisia terveydentilaa koskevia vaatimuksia ja muita edellytyksiä opintoihin liittyy.

Savonia-ammattikorkeakoulussa noudatetaan ammattikorkeakoululakia ja ARENE ry:n (Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto) hyväksymiä valintaperustesuosituksia opiskelijavalinnassa. Suosituksessa on kuvattu, miten ja milloin erityisjärjestelyjä voi valintakokeeseen hakea. Tiedot päivitetään Savonia-ammattikorkeakoulun nettisivuille hyvissä ajoin ennen haun alkamista hakijalle –kohtaan. Päätös valintakokeen erityisjärjestelyistä on aina hakukohdekohtainen ja päätös on voimassa vain määrättyinä valintakoepäivinä. Päätöksenteossa noudatetaan hyvän hallintotavan mukaisia menettelyjä. Erityisjärjestelyhakemuksen liitteet ovat salassa pidettäviä.

(12)

4 ESTEETTÖMYYS OPINTOJEN AIKANA

Savoniassa opiskelija voi tietyin perustein hakea erityisjärjestelyjä opintoihinsa. Näitä perusteita voivat olla esim. kuulo-, näkö- tai muu aistivamma, erityiset oppimisvaikeudet (mm. lukivaikeus, hahmotushäiriö, tarkkaavaisuushäiriö) tai mielenterveyteen liittyvät kysymykset (esim. paniikkihäiriö, mielialaongelmat). Erityisjärjestelyjen tarpeen kartoittamisesta vastaavat koulutusalojen opinto-ohjaajat ja/tai opintopsykologi yhdessä opiskelijan kanssa. Erityisjärjestelyjen käytännön toteutuksesta vastaavat opetusta antavat koulutusalat. Erityisjärjestelyille on oltava perusteet ja niiden on oltava kohtuullisia sekä mahdollisia järjestää.

4.1. Savonian verkkosivujen ja opiskelijaintran esteettömyys ja käytettävyys

Aloitussivun palautemahdollisuus

Savonian www-sivuston ja intran etusivulla ja jokaisella muullakin sivulla on Savonian yleiset yhteystiedot sivun ylä- ja alareunoissa. Niiden kautta käyttäjä voi antaa palautetta, joka ohjataan Savonian sisällä asiasta vastaavalle henkilölle. Erillinen lomake palautteen antamiseksi on aina yhden sivuklikkauksen päässä, eli sinne pääsee yläreunan ”yhteystiedot” linkin kautta.

Hakupalvelu aloitussivulla

Www-sivuston ja intran yläreunassa on hakukenttä, jonka kautta käyttäjä voi hakea www-sivuston sisältä asioita. Haun kautta löytyy nimenomaan kyseisen portaalin sisältämät tiedot, ei muiden verkkopalveluiden tietoja.

Aloitussivun esteettömyys ja latautumisaika

Korkeakoulun verkkosivujen tulee täyttää verkkoesteettömyyden perusvaatimukset, Web Content Accessibility Guidelines WCAG -suositusten A-tason kriteerit. Savonian sivustolla on pyritty noudattamaan ko. suositusta, mutta kaikilta osin se ei toteudu. Verkkosivujen latautumisaika tulisi pysyä kohtuullisena. Yleisenä sääntönä maksimiaika sivun käyttöön saamiseksi on 10 sekuntia. Savonian sivusto latautuu selkeästi alle maksimiajan.

4.2. Keskeisimmät sähköiset oppimisympäristöt ja vaihtoehtoiset oppimateriaalit

Savoniassa käytössä on www-käyttöliittymä Wilma opiskelijahallintojärjestelmään (Primus). Wilman kautta opiskelija ylläpitää yhteystietojaan, ilmoittautuu lukuvuodelle, opintojaksoille ja tentteihin, lisäksi yhteydenpito opettajiin tapahtuu sitä kautta ja samoin omien opintojen seuraaminen. Wilma toimii hyvin ruudunluokohjelman kanssa.

(12)

Moodle on web-pohjainen oppimisympäristö, joka on käytössä Savoniassa jokaisella opintojaksolla. Se on mahdollistaa opiskelijoille pääsyn oppimateriaaliin ajasta ja paikasta riippumatta. Oppimistehtävät palaute- taan sen kautta. Moodleen on tehty ohjeet, kuinka opettaja voi huomioida esteettömyyden luodessaan alus- taa opintojaksolle.

Celian äänikirjoja voivat käyttää kaikki, joille tavallisen kirjan lukeminen on sairauden tai vamman vuoksi vai- keaa. Kirjojen käyttöön oikeuttavat esim. näkövamma/heikentynyt näkö, lukivaikeus, oppimisvaikeus, kielelli- nen erityisvaikeus, cp-vamma, ms-tauti, lihastaudit. Lukemisesteinen Savonia-ammattikorkeakoulun opiske- lija voidaan rekisteröidä kirjastossa Celian verkkopalvelun käyttäjäksi. Verkkopalvelun kautta voi kuunnella oppikirjoja, sekä muita tieto- ja kaunokirjoja. Lisätietoja <http://libguides.savonia.fi/c.php?g=415239>

4.3. Tukiseteli – avain yksilölliseen lisäopetukseen ja/tai ohjaukseen

Esteettömyysjärjestelyillä pyritään huomioimaan opiskelijan yksilölliset oppimisen valmiudet ja tuetaan opis- kelun ja oppimisen haasteissa. Erityisjärjestelyillä ei muuteta opintojen vaatimustasoa tai osaamistavoitteita, vaan mahdollistetaan opintojen sujuva eteneminen ja osaamisen näyttäminen tasavertaisesti. Tukiseteli on täsmennetty tuki opiskelijoille, joilla on sellaisia todennettuja oppimisen erityisvaikeuksia, vammoja, sairauk- sia tai mielenterveydenongelmia, jotka vaikuttavat opintojen etenemiseen ja oppimiseen. Opiskelijalla, jolle tukiseteli on myönnetty, on mahdollisuus saada yksilöllistä lisäopetusta ja/tai -ohjausta (Esim. opettajan antama lisäopetus, lisäohjaus opinnäytetyöhön ja yksilölliset tenttien suoritustavat).

Tukisetelin hakemiseksi opiskelija käy opinto-ohjaajan kanssa keskustelun, jossa kartoitetaan opiskelijan op- pimisen esteitä ja suunnitellaan tarvittavia erityisjärjestelyjä ja tukitoimia. Opinto-ohjaaja arvioi opiskelijan kanssa käytyjen keskustelujen ja opiskelijan toimittamien asiantuntijaselvitysten (myös opettajan selvitys) perusteella tukisetelin tarpeen. Tukisetelin saanut opiskelija sopii opettajan/opettajien kanssa lisäopetuksen tai -ohjauksen ajankohdista ja tavoitteista. (Savonian opiskelijoiden intra.)

4.4. Opiskelijakunnan tuki

Opiskelijakunnan yhteyshenkilö esteettömyysasioissa on toiminnanjohtaja Juha Asikainen. Opiskelijakunta (SAVOTTA) auttaa kasvamaan aktiiviseen kansalaisuuteen, tarjoaa matalan kynnyksen liikuntaa ja tapahtu- mia.

5 ESTEETTÖMYYSSELVITYKSET

Savonia-ammattikorkeakoululla on opetustiloja kolmessa kaupungissa: Kuopiossa, Varkaudessa ja Iisalmessa. Kuopiossa opetusta on kolmella eri kampuksella: Opistotie, Mikrokatu ja Kuopionlahdenkatu. Kaikista kampuksista on tehty fyysisen ympäristön esteettömyys selvitys. Selvitykset löytyvät Savonian nettisivuilta kampusten tiedoista kohdasta: Tutustu Savoniaan, <http://portal.savonia.fi/amk/fi/tutustu-savoniaan>

(12)

6 LÄHTEET

Esok-hanke. Esteetön opiskelu korkea-asteen oppilaitoksissa. Viitattu 13.9.2016. <http://www.esok.fi/>

Exam-tenttijärjestelmä. Viitattu 20.12.2016 <https://confluence.csc.fi/pages/viewpage.action?pageId=45387063>

Hietanen-Peltola, M. ja Korpilahti, U. (toim.). 2015. Terveellinen, turvallinen ja hyvinvoiva oppilaitos - Opas ympäristön ja yhteisön monialaiseen tarkastamiseen. Terveysten ja hyvinvoinnin laitos. Viitattu 19.12.2016 <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-302-505-9>.

Invalidiliitto. Viitattu 20.12.2016 <http://www.invalidiliitto.fi/portal/fi/esteettomyys/>

JUHTA –julkisen hallinnon tietohallinnon neuvottelukunta. Viitattu 13.9.2016 <http://www.jhs-suositukset.fi/web/guest;jsessionid=9DB1AB5892A8C7E2AF0ED2500EA20A91>

Penttilä, J. 2012. Hitaasti, mutta varmasti? Saavutettavuuden edistyminen yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa 2000-luvulla. Opetus- ja kulttuuriministeriö 2012:10.

Ympäristöministeriö. Suomen rakentamismääräyskokoelma. Viitattu 13.9.2016. http://www.ym.fi/fi-FI/Maan kaytto_ja_rakentaminen/Lainsaadanto_ja_ohjeet/Rakentamismaarayskokoelma/Suomen_rakentamismaarayskokoelma%283624%29